

فراوانی علائم اختلالات اسکلتی-عضلانی در کارگران تولیدسازه‌های فلزی

علیرضا چوبینه^۱، اسماعیل سلیمانی^۲، ابوالفضل محمد بیگی^۳

^۱ دانشیار، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت و تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ایران

^۳ دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت و تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی قم

نویسنده رابط: علیرضا چوبینه، نشانی: شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی. تلفن: ۰۷۱۱-۷۲۵۱۰۲۰، نمابر: ۰۷۱۱-۷۲۶۰۲۲۵، پست الکترونیک:

alrchoobin@sumsac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۸۷/۲/۲؛ پذیرش: ۱۳۸۸/۵/۳

مقدمه و اهداف: در صنعت ساخت و نصب سازه‌های فلزی به علت ماهیت و نوع کار، کارگران با عوامل خطر اختلالات اسکلتی-عضلانی مواجهه دارند. بر این اساس، پیش‌بینی می‌شود که میزان شیوع علائم اختلالات اسکلتی-عضلانی در کارگران این صنعت بالا باشد. مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان شیوع علائم اختلالات اسکلتی-عضلانی در میان کارگران تولیدی سازه‌های فلزی انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی، حدود ۵۰ درصد از کارگران واحدهای تولیدی (برابر با ۱۵۶ نفر) شرکت کردند. داده‌های لازم با استفاده از پرسشنامه و روش خود-اظهاری گردآوری شدند. برای تحلیل آماری از آزمون‌های آماری کای دو و t-test استفاده شد.

نتایج: طی ۱۲ ماه گذشته، ۷۶/۹ درصد از کارگران حداقل در یک ناحیه از دستگاه اسکلتی-عضلانی مبتلا به علائم اختلالات بوده‌اند. بیشترین میزان شیوع علائم، مربوط به نواحی کمر و زانو به ترتیب برابر با ۵۴/۵٪ و ۴۲/۹٪ بود. نتایج نشان دادند که اپراتورهای دستگاه‌ها و جوشکاران، بیشترین میزان شیوع علائم را به خود اختصاص داده‌اند. آزمون‌های آماری، ارتباط معنی‌داری را بین متغیرهای سن، قد، سابقه کار، ساعات کار در هفته، نوبت کاری و اعتیاد به سیگار با شیوع علائم اختلالات نشان دادند ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: علائم اختلالات اسکلتی-عضلانی در میان کارگران صنعت ساخت سازه‌های فلزی شایع است. به منظور کاهش میزان شیوع در صنعت مورد مطالعه، توجه بیشتر به شرایط کاری اپراتورها و جوشکاران و ریسک فاکتورهای مربوط به نواحی کمر و زانو ضروری است.

واژگان کلیدی: اختلالات اسکلتی-عضلانی، صنعت سازه‌های فلزی، ارگونومی

مقدمه

انجام شده، در جمعیت کاری هلند شیوع این نوع اختلالات ۱۱ تا ۳۲ درصد گزارش شده است که به نوع فعالیت صنعتی آن‌ها بستگی داشته است (۴). بر اساس گزارش‌ها، ۴۰ درصد از هزینه‌های غرامت مرتبط با کار در جهان، مربوط به اختلالات اسکلتی-عضلانی است (۵). در اروپا برآورد شده است که حدود ۴۰ میلیون کارگر مبتلا به این اختلالات هستند (بیش از ۳۰ درصد از نیروی کار) که هزینه آن ۰/۵ تا ۲ درصد از تولید ناخالص اتحادیه اروپا است (۶). در ایران نیز تحقیقاتی در زمینه شیوع اختلالات

بر اساس تحقیقات انجام شده، اختلالات اسکلتی-عضلانی مرتبط با کار^۱ عمده‌ترین عامل از دست رفتن زمان کار، افزایش هزینه‌ها و آسیب‌های انسانی نیروی کار به شمار می‌روند (۱) و یکی از بزرگترین مشکلات بهداشت شغلی در جهان هستند (۲). احساس درد و ناراحتی در قسمت‌های مختلف دستگاه اسکلتی-عضلانی از مشکلات عمده در محیط کار است به طوری که علت بیش از نیمی از غیبت‌ها را تشکیل می‌دهد (۳). براساس مطالعات

^۱Work-Related Musculoskeletal Disorders